

A szándékoltan hozzáadott mikroműanyagok felhasználásának korlátozása

A rendkívül nehezen lebomló mikroműanyagok a környezetbe kerülve felhalmozódnak az állatokban, főként a halakban és kagylókban, és ezen keresztül élelmiszerként fogyasztva, vagy akár közvetlenül is az emberi szervezetbe is bekerülnek. Ezeket az anyagokat számos területen használják, például a kozmetikai iparban alkalmazott „mikrogyöngyökként”, a lemosható kozmetikai termékekben, ahol a mikroműanyagok bőrradírként és fényezőanyagként funkcionálnak. Emellett olyan műanyag termékekből is a környezetbe kerülhetnek mikroműanyag-részecskék, mint amilyen a sportpályák kialakításánál gyakran alkalmazott műfüves felületborítás töltőanyaga.

2019 januárjában az ECHA széles körű korlátozást javasolt az EU/EGT piacon forgalomba hozott termékekben lévő, szándékosan hozzáadott mikroműanyagok felhasználására, a környezetszennyezés elkerülése, csökkentése érdekében. Jelenleg a szándékosan hozzáadott mikroműanyagok kibocsátása az EU/EGT-ben becslések szerint évente körülbelül 42 000 tonna. A műfüves gyepkehez használt töltőanyagból származó további kibocsátás évi 16 000 tonnát tehet ki. A javasolt korlátozás hosszú távon megakadályozza a kibocsátás több mint 90%-át.

A korlátozási javaslatot az EU műanyag stratégiájának keretében dolgozták ki, amelynek célja a körforgásos (műanyag-)gazdaság és a 2030-ig szóló fenntartható fejlődési célok, a globális éghajlati kötelezettségvállalások és az EU iparpolitikai célkitűzéseinek megvalósítása.

Az Európai Vegyianyag-ügynökség (ECHA) kockázatértékelési bizottsága (RAC) támogatja a mikroműanyagok felhasználásának korlátozási javaslatát, és szigorúbb kritériumokat ajánl a biológiailag lebontható polimerekre. A javaslat korlátozná az EU/Európai Gazdasági Térség piacára kerülő termékekhez 0,01 tömegszázalékot meghaladó koncentrációban szándékosan hozzáadott mikroműanyagok használatát, emellett fontos a konkrét vizsgálati módszerek és kritériumok meghatározása a biológiailag lebontható polimerek azonosítására. A műfüves gyepkehez töltőanyagként használt mikroműanyagok esetében hatéves átmeneti időszakot követően teljes tilalmat javasolnak, mivel csak kevés információ áll rendelkezésre a kockázatkezelési intézkedések hatékonyságát illetően, és a tilalom ezeknél az intézkedéseknél is hatékonyabb eszköz a környezeti kibocsátás hosszú távú megelőzésében, költsége ugyanakkor jelentősebb.

A mikroműanyag fogalmának meghatározását illetően, az ECHA a 100 nanométeres mérethatárt javasolta, mivel a mikroműanyagok termékekben (azaz keverékekben) való kimutatására szolgáló analitikai módszerek még fejlesztés alatt állnak.

Az ECHA társadalmi-gazdasági elemzéssel foglalkozó bizottsága (SEAC) is támogatja a korlátozási javaslatot; annak tág hatályát és a különféle termékcsoportokra vonatkozó átmeneti időszakokat, amelyek időt biztosítanak az érintett vállalatok felkészüléséhez. Megállapította továbbá, hogy a mikroműanyagok által okozott szennyezés visszafordíthatatlan, és a kibocsátás csökkentésére irányuló korai fellépés előnyös lehetne a társadalom számára.

A két említett bizottság összevont véleménye várhatóan 2020 végére nyeri el végleges formáját, és ezt követően, komitológiai eljárás keretében kerül majd sor az uniós szintű korlátozás véglegesítésére.

Forrás: ECHA

További információ:

[Az ECHA korlátozási javaslata](#)

[Európai műanyag stratégia](#)